

MEDYA TAKİP DOSYASI

11 Ekim 2024 Cuma

“Türkiye’ye yıllık 80-85 milyar metreküp gaz giriş kapasitesi oluşturduk”

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı **Alparslan Bayraktar**, St. Petersburg Uluslararası Gaz Forumu’nda “Gaz Piyasası 2024: Yeni Dünya Düzeni Ana Hatları” oturumunda konuştu. ABD’nin 2000’li yılları başında elektrik ihtiyacının yarısını kömürden karşıladığını, mevcut durumda bu oranın yüzde 16’ya düştüğünü ifade eden Bayraktar, “ABD kömürden doğal gaza büyük bir geçiş yaptı. Dönüşüm kaçınılmaz. İklim değişikliğiyle mücadele etmek istiyorsak doğal gaz bize avantaj ve esneklik sağlıyor. Doğal gaz projeleri daha kolay ve kısa sürede sisteme dahil edilebiliyor” diye konuştu.

ELEKTRİK İHTİYACININ 3’TE 1’İ KÖMÜRDEN

İklim değişikliğiyle mücadele kapsamında ülkelerin 100’lerce gigavatlık güneş ve rüzgar enerjisi projesi duyurduğunu aktaran Bayraktar, şöyle devam etti: “Bu kaynakları desteklemeniz gerekiyor. Sistem sürekliliği sağlamanız gerekiyor. Doğal gaz bu noktada yine önemli bir kaynak olarak karşımıza çıkıyor. Öte yandan, Sınırda Karbon Mekanizması kapsamında Türkiye’de üretim yapan şirketler daha fazla yenilenebi-

li enerji yatırımı yapıyor. Talep tarafı bu şekilde geliyor. Doğal gaz iklim değişikliğiyle mücadele önemli bir kaynak. Türkiye, hala elektrik ihtiyacının 3’te 1’ini kömürden karşılıyor, ancak farklı planlarımız var. Kömürden nükleere, kömürden doğal gaza geçiş yapmayı planlıyoruz.”

GAZPROM İLE İŞ BİRLİĞİ

Bayraktar, yeniden gazlaştırma terminalleri sayesinde Rusya, ABD, Katar, Cezayir gibi tedarikçilerden Türkiye’ye ek olarak 20-25 milyar metreküp gaz sağlandığını da belirterek, şunları kaydetti: “Türkiye’ye yıllık 80-85 milyar metreküp gaz giriş kapasitesi oluşturduk ve mevcut tüketimimiz yaklaşık 50 milyar metreküp civarında. Tüketimimiz artıyor. Bu durum, İstanbul Finans Merkezi’nde yer alacak olan doğal gaz ticaret merkezi için büyük bir potansiyel oluşturuyor. Gazprom ile bu proje üzerinde çok yakın iş birliği içerisindeyiz ve önümüzdeki birkaç ay içinde bu alanda somut gelişmeler görmeyi umuyoruz. Bu, hem tedarikçiler hem de tüketiciler için yeni fırsatlar yaratacak bir ortam oluşturacaktır.”

Pay Devri'nde %10 zorunluluğu kaldırıldı

Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin "Pay devri" başlıklı 57'nci maddesinde değişiklik yapılarak, ortaklık yapısında yüzde 10'a kadar ortaklık yapısı değişimleri EPDK'nın onay zorunluluğu dışında tutuldu. Yönetmeliğin önceki halinde yapılması planlanan ortaklık yapısı değişikliklerinin herhangi bir oran belirtmeksizin, her defasında EPDK onayına tabi olduğu hükme bağlanıyordu.

EPIAŞAÇIKLADI

Spot piyasada doğal gazın metreküpü 12 TL

Enerji Piyasaları İşletme AŞ verilerine göre, önceki gün spot doğal gaz piyasasında işlem hacmi 25 milyon 227 bin 820 lira oldu. Spot doğal gaz piyasasında önceki gün 1000 metreküp gazın referans fiyatı 11 bin 997 lira, gaz ticaret miktarı ise 2 milyon 109 bin metreküp oldu. Piyasa katılımcıları için dengeleme gazı alış fiyatı 12 bin 596 lira 85 kuruş, satış fiyatı ise 11 bin 397 lira 15 kuruş olarak belirlendi. Türkiye'ye dün 127 milyon 104 bin 235 metreküp doğal gaz girişi sağlandı, piyasaya arz edilen doğal gaz miktarı ise 125 milyon 706 bin 402 metreküp olarak kayıtlara geçti.

Sanayi üretim endeksi yüzde 5,3 azaldı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), ağustos ayına ilişkin sanayi üretim endeksi verilerini açıkladı.

Buna göre, takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi ağustosta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 5,3 azalış kaydetti.

Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, ağustosta madencilik ve taş ocaklığı sektörü endeksi geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 5,4, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 5,4 azalırken, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 1,6 arttı. Arındırılmamış sanayi üretim endek-

sinde yıllık bazda yüzde 5,86 azalış oldu.

SANAYİ ÜRETİMİNDE AYLIK VERİLER

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi, ağustosta bir önceki aya kıyasla yüzde 1,6 azalış kaydetti. Söz konusu ayda sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, madencilik ve taş ocaklığı sektörü endeksi yüzde 4,4, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 1,3, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 3,2 azaldı.

Yenilenebilir enerjinin 2030'da dünya elektrik talebinin yarısını karşılaması bekleniyor

Küresel yenilenebilir enerji kapasitesindeki büyümenin 2030'a kadar bugünün büyük ekonomilerinin toplam enerji kapasitesine eşit olacağı ve bu kaynakların 2030 itibarıyla dünya elektrik talebinin neredeyse yarısını karşılayabileceği öngörülüyor.

Uluslararası Enerji Ajansının (IEA) yıllık olarak yayımladığı Yenilenebilir Enerji 2024 raporuna göre, destekleyici politikalar ve uygun ekonomik koşullar sayesinde, dünyanın yenilenebilir enerji kapasitesinin 2030'a kadar büyük bir artış göstermesi bekleniyor.

Küresel kapasite artışının bu dönemde, Çin, Avrupa Birliği (AB), Hindistan ve ABD'nin mevcut toplam enerji kapasitesine neredeyse eşit olacağı tahmin ediliyor. Bu kapsamda 2024-2030 döneminde yenilenebilir enerjide 5 bin 500 gigavattı aşan yeni kapasite ekleneceği hesaplanıyor. Bu artış, 2017-2023 dönemindeki büyümenin neredeyse 3 katına karşılık geliyor.

Bu artışla sadece güneş ve rüzgar enerjisinin 2030'da küresel elektrik üretimindeki payının yüzde 30'a yükselmesi, tüm yenilenebilir enerji kaynaklarının ise dünya elektrik üretiminin neredeyse yarısını karşılaması bekleniyor.

Mevcut piyasa eğilimleri ve hükümetlerin bugünkü politika düzenlemeleri dikkate alındığında, Çin'in şimdiden 2030'a kadar dünya genelinde kurulan tüm yenilenebilir kapasitenin neredeyse yüzde 60'ını

oluşturacağı hesaplanıyor. Böylece Çin, 2030'da dünyanın toplam yenilenebilir enerji kapasitesinin neredeyse yarısına ev sahipliği yapabilir.

Hindistan ise büyüyen ekonomiler arasında yenilenebilir enerji kapasitesinde en hızlı artışın görüldüğü ülkelerden biri olarak öne çıkıyor.

YENİLENEBİLİR ENERJİ GÜNEŞ ÖNCÜLÜĞÜNDE BÜYÜYOR

Kaynak bazında ise küresel yenilenebilir enerji kapasitesindeki artışın yüzde 80'ini güneş enerjisinin oluşturacağı öngörülüyor. Güneş enerjisindeki artışın, büyük kapasiteli projelerin yanı sıra şirketler ve hanelerin kuracağı çatı tipi santrallerle desteklenmesi bekleniyor.

Öte yandan, rüzgar enerjisindeki büyümenin ise bazı zorlukların sürmesine rağmen 2024-2030 döneminde 2017-2023 dönemine kıyasla iki katına çıkacağı tahmin ediliyor.

Bu büyüme eğiliminin sonucu olarak, küresel yenilenebilir enerji kapasitesinin yüzde 80'ini oluşturan yaklaşık 70 ülke, 2030 için mevcut yenilenebilir enerji hedeflerine ulaşmaya veya bu hedefleri aşmaya hazır durumda bulunuyor.

Buna rağmen öngörülen büyüme, geçen yıl Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 28. Taraflar Konferansı'nda (COP28) yaklaşık 200 hükümet tarafından belirlenen

ve 2030'a kadar yenilenebilir enerji kapasitesini 3 katına çıkarma hedefiyle tam olarak uyumlu değil. Rapora göre, küresel yenilenebilir enerji kapasitesinin 2030'a kadar 2,7 katına çıkması bekleniyor. Ancak hükümetlerin daha hızlı hareket etmesi durumunda kapasiteyi üç katına çıkarma hedefine tam olarak ulaşmak mümkün olabilecek.

"YENİLENEBİLİR ENERJİ EN UCUZ ENERJİYİ SUNUYOR"

IEA Başkanı Fatih Birol, rapora ilişkin değerlendirmesinde, yenilenebilir enerjinin hükümetlerin hedeflerinin ötesinde büyüdüğünü belirterek, "Bu, sadece emisyonları düşürme veya enerji güvenliğini artırma çabalarıyla değil, giderek artan bir şekilde yenilenebilir enerjinin bugün dünya genelindeki neredeyse tüm ülkelerde yeni enerji santrali kurulumu açısından en ucuz seçeneği sunmasından kaynaklanıyor." ifadelerini kullandı.

Yenilenebilir enerjinin, özellikle de güneş enerjisinin büyümesinin bu 10 yılda dünya genelinde elektrik sistemlerini dönüştüreceğini kaydeden Birol, "Şimdiden 2030'a kadar, dünya 5 bin 500 gigavattan fazla yenilenebilir enerji kapasitesi eklemeye yolunda. Bu, Çin, AB, Hindistan ve ABD'nin mevcut enerji kapasitesine neredeyse eşit. 2030'a kadar, yenilenebilir enerjinin küresel elektrik talebinin yarısını karşılaması bekliyoruz." ifadelerini kullandı. (AA)

Karbon yakalama ve depolama projeleri Avrupa'ya 140 milyar avroluk fatura çıkarabilir

Avrupa'da planlanan karbon yakalama ve depolama (CCS) projelerinin 140 milyar avroluk fatura çıkarabileceği ve başarısızlıkla sonuçlanabileceği bildirildi.

Enerji Ekonomisi ve Finansal Analiz Enstitüsü'nün (IEEFA) yeni araştırmasına göre, Avrupa'nın CCS projelerine ilişkin planları teorik ve pahalı bir çözüm olarak öne çıkarken, bu projelerin net sıfır emisyon hedeflerine katkı sağlamayacağı öngörülüyor.

Avrupa'da emisyon yoğun sektörler için planlanan yaklaşık 200 CCS projesi bulunuyor.

Planlanan CCS projelerinin toplam maliyetinin 520 milyar avro olacağı tahmin ediliyor. Emisyon ticareti kapsamında verilen mali teşviklerin proje maliyetlerinin yaklaşık dörtte üçünü karşılayabileceği hesaplanırken, geri kalanının hükümetler tarafından üstlenilmesi gerekiyor. Bu da söz konusu projelerin inşası ve işletilmesini desteklemek için yaklaşık 140 milyar avro vergi mükellefi sübvansiyonuna ihtiyaç duyulacağı anlamına geliyor.

Öte yandan, Avrupa CCS projeleri için önerilen zaman çizelgeleri "aşırı iyimser"

olarak görülüyor. Avrupa Birliği (AB) ve Birleşik Krallık'ın karbon yakalama hedeflerine ulaşabilmesi için 2030'a kadar yaklaşık 90 projenin hayata geçmesi gerekiyor. Halihazırda AB'de 3 CCS projesi varken, Birleşik Krallık'ın henüz CCS projesi bulunmuyor.

IEEFA Enerji Finansmanı Analisti ve raporun yazarı Andrew Reid, iklim değişikliğine çözüm olarak CCS'ye güvenmenin Avrupa hükümetlerini başarısızlık geçmişi olan bir teknolojiyi desteklemek için çok büyük süb-

vansiyonlar uygulamaya zorlayacağını belirterek, "Az sayıdaki operasyonel projenin de gösterdiği gibi, CCS'nin umulduğu gibi çalışması mümkün değil ve uygulanması beklenenden daha uzun sürecek. CCS'nin net sıfır emisyona katkısının muhtemelen başarısız olacağı anlaşıldığında, alternatif önlemler yoluyla emisyonları azaltmak için çok geç kalma riski ortaya çıkabilir. Politika yapımcılar daha pratik çözümleri uygulamaya koymak için acilen çalışmaya başlamalıdır." uyarısında bulundu.

**SINOP'TA
NÜKLEER GÜÇ
SANTRALI**

ROSATOM: TÜRKİYE İLE DİYALOG HALİNDEYİZ

Dedusenko, Mersin'de yapımı devam eden Türkiye'nin ilk nükleer enerji santrali Akkuyu NGS projesinin son durumu ve Sinop'ta yapımı planlanan NGS projesine ilişkin yürüttükleri müzakereleri değerlendirdi.

Akkuyu NGS projesi kapsamında devam eden çalışmalara değinen Dedusenko, "Akkuyu NGS'nin ilk ünitesinin devreye alınması için hazırlıklarımızda son aşamaya gelmiş bulunuyoruz. 1'inci güç ünitesinin işletmeye alınması için bütün gücümüzü ve imkanlarımızı seferber etmiş durumdayız. Bu kapsamda güç ünitesinin tüm sistemleri ve bileşenleri kademeli olarak operasyonel duruma getirilecek ve tasarım parametrelerine uygunluğu kontrol edilecek." diye konuştu.

TÜM ÜNİTELERDE ÇALIŞMALAR FARKLI AŞAMALARDA İLERLİYOR

Dedusenko, ilk üniteye en önemli inşaat faaliyetleri arasında reaktör binasının koruma kabının tamamlanmasının yer aldığını vurgulayarak, "Şu anda dış koruma kabuğunun alt kısmı ve ardından kubbesi monte edildi. Büyük ölçekli betonarme bir yapı olan koruma kabı, nükleer santralin tüm ömrü boyunca reaktör tesisini her türlü dış etkidenden koruyacaktır."

Rusya Devlet Nükleer Enerji Kuruluşu Rosatom Temsilcisi ve Akkuyu Nükleer AŞ Yönetim Kurulu Başkanı Anton Sergeevich Dedusenko, Sinop'ta yapımı planlanan nükleer güç santrali (NGS) projesinin Rus tasarımıyla inşa edilmesi olasılığına ilişkin Türkiye ile görüşmelerin devam ettiğini belirtti.

dedi. İlk ünitenin türbin odasında ise türbin montajının tamamlanma aşamasında olduğunu kaydeden Dedusenko, "Türbin ünitesinin tüm ana bileşenleri halihazırda monte edildi, şu anda da boru hatları kuruluyor. Yıl sonuna kadar türbinin çark cihazına yerleştirmeyi planlıyoruz. Bu işlem türbinin kurulumunu tamamlayacak ve bu da türbin tesisinin ve tüm yardımcı

sistemlerin test için hazır olduğu anlamına gelecektir" diye konuştu.

Dedusenko, diğer ünitelerin inşasına ilişkin de şu ifadeleri kullandı: "Aynı şekilde diğer güç üniteleri üzerindeki çalışmalar da planlı bir şekilde yürütülmeye devam ediyor. 2'nci üniteye ana ekipmanların montajı sürüyor. 3'üncü üniteye ise reaktör şaftını inşa ediyoruz. Reaktör binasının çevre duvarları ve koruma binası, ana binaların dış ve iç duvarları üzerinde çalışmalar devam ediyor. Türbin binasının duvarları yükseliyor ve inşaatçılar türbin tesisini montaj kotuna çoktan ulaştı. Geçen yıl 4'üncü üniteye reaktör binası ve türbin binasının temel döşemeleri tamamlanmış ve koruma kabuğunun ilk katmanı mon-

te edilmişti. NGS'nin çok sayıda koruyucu bariyerinden biri olan korutucu halihazırda tasarım konumuna getirildi ve kuruldu. Üniteye genel inşaat ve montaj çalışmaları bu yıl da devam ediyor."

"AKKUYU NGS İLE TEMELLERİ ATILAN İŞBİRLİĞİNİ DERİNLEŞTİRMENE HAZIRIZ"

Sinop'ta yapımı planlanan NGS'ye ilişkin açıklamalarda bulunan Dedusenko, şunları kaydetti: "Türkiye'nin enerji stratejisinin oluşturulması ve uygulanmasını yakından takip ediyor ve nükleer enerji kapasitesinin artırılmasına yönelik planları memnuniyetle karşılıyoruz. Bilindiği üzere, Türkiye 2035 yılına kadar 7,2 gigavatlık bir toplam nükleer enerji kapasitesine ulaşmayı planlıyor. Bu planların belirtilen zaman dilimi için-

de gerçekleşmesi için Türk tarafının yakın gelecekte ikinci bir nükleer güç santrali konusunda karar vermesi gerekiyor. Deneyimli bir nükleer enerji santrali yüklenicisi olarak, bu tür projelerin özelliklerini biliyoruz ve 2035 yılına kadar 7,2 gigavatlık hedef göz önüne alındığında, zaman çerçevesinin zaten çok dar olduğunu farkındayız. Türkiye'nin 2'nci nükleer santralini Sinop'ta Rus tasarımıyla inşa edilmesi olasılığına ilişkin görüşmeler devam ediyor, Türk tarafı ile bu konuda diyalog halindeyiz. Akkuyu NGS projesiyle nükleer endüstride 100 yıl boyunca devam edecek bir iş birliğinin temellerini atık ve yaratılan faydalı kazanımlar ve bunların geliştirilmesinden kaynaklanan sinerjiyi kullanarak bu iş birliğini derinleştirmeye hazırız."

IC ENTERRA YENİLENEBİLİR ENERJİ GENEL MÜDÜRÜ TAŞKIN KIZILOK

'DOĞA DOSTU ENERJİ ŞİRKETİYİZ'

IC Enterra Yenilenebilir Enerji Genel Müdürü Taşkın Kızılok, Türkgün Gazetesinin sorularını yanıtladı. Kızılok, "Portföyümüzde yer alan toplam kurulu gücü 388 MW olan 9 HES ile elektrik üretimini gerçekleştiriyoruz" dedi.

■ Şirketinizin kuruluş hikâyesini ve enerji sektöründeki rolünden bahsedebilir misiniz?

Gerek Türkiye'de gerekse uluslararası arenada pek çok projeyi hayata geçiren ve temelleri 1969 yılında atılan IC Holding, faaliyetlerini inşaat, enerji üretimi ve dağıtım, turizm, sanayi ve altyapı sektörlerinde sürdürüyor. 2001 yılında yürürlüğe giren ve Türkiye'de enerjiyi bir piyasa hâline getiren 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'ndan önce IC Holding enerji alanında faaliyet göstermeye başlamıştı. Bu süre boyunca hayata geçirdiği HES projelerini doğayla uyumlu bir şekilde inşa ederek, işleterek, bu süreçte uzmanlığını ortaya koydu.

Son yıllarda enerjide yaşanan yeşil dönüşüm ile birlikte sürdürülebilir bir geleceğe katkı sunmak için IC Grubu yenilenebilir enerji alanındaki yatırımlarını ve projelerini IC Enterra çatısı altında topladı. IC Enterra Yenilenebilir Enerji, adını enerjinin "en"inden ve yerküre ve 4 element anlamlarına gelen "terra"dan aldı. Doğadan gelen enerji ile doğa dostu bir şirket olarak ülkemizin enerji ihtiyacına yanıt üretmek için yola çıktık ve yatırımlarımızı bu alanda yoğunlaştırdık. Portföyümüzde yer alan toplam kurulu gücü 388 MW olan 9 HES ile elektrik üretimini gerçekleştiriyoruz.

■ 2024 yılı yatırımlarınız açısından nasıl geçiyor?

IC Enterra Yenilenebilir Enerji olarak mevcut santrallerimizin yanı sıra yeni yatırımlarla büyüme hedeflerimizi gerçekleştirmek için var gücümüzle çalışıyoruz. Bu doğrultuda Türkiye'deki en büyük güneş santrali projelerinden biri olan Hatay'da inşa ettiğimiz 136 MW kapasiteli YEKA Erzincan-2 santralini ağustos sonu itibarıyla kademeli olarak devreye almaya başladık. Santralimizin bu yılın sonuna kadar tam kapasite çalışmaya başlaması için çalışmalarımız sürüyor. YEKA Erzincan-2 projemizin tam kapasite devreye alınması ile ortalama 248.000 MWh/yıl üretim gerçekleştirmesini bekliyoruz. Bu üretimle

yaklaşık 155 bin hanenin elektrik üretim ihtiyacı karşılanacak ve yıllık yaklaşık 157 bin ton karbondioksit (CO2) emisyonunun azaltımı mümkün olacak. Bu arada izin süreçleri süren 61 MWm Bağıştaş hibrit GES projesinin yanı sıra, toplam kurulu gücü 485MW olacak depolamalı RES ve GES yatırımlarıyla ilgili çalışmalarımızı da sürdürüyoruz.

IC Enterra olarak, yenilenebilir enerji alanında yurt dışında da var olma yönünde planlarımızı ve çalışmalarımızı da vardı. Bu yönde ilk adımı da piyasa koşulları, kaynak verimliliği gibi ana kriterlerde önde çıkan İtalya'da attık. Bu kapsamda İtalya'da Eterna Green S.r.l. ünvanlı şirketin yüzde 100 hissesinin devraldık. Ardından bu hafta KAP'a yaptığımız açıklamada da bildirdiğimiz gibi, İtalya'da kurulu bulunan Troia Wind S.r.l şirketinin hisselerinin yüzde 51'nin devir aldık. Bu şirketin geliştirmekte olduğu 64,8 MW kapasiteli RES projesi ile ilgili 2025 yılına kadar yatırıma başlamayı, 2026 yılında da santrali devreye alma planlarımızı bulunuyor.

■ İtalya'daki yatırım hedeflerinizden bahsettiniz. Peki önümüzdeki dönemde

Türkiye'deki yatırım hedefleriniz nelerdir?

Türkiye'de hibrit ve depolamalı santrallerle odaklanmış durumdayız. Erzincan'daki Bağıştaş - 1 Barajı ve HES projemizi güneş santrali ile desteklemek istiyoruz. 61 MWm kurulu güce sahip olacak Bağıştaş Hibrit GES projemizde izin süreçlerimiz devam ediyor.

Yine son yıllarda öne çıkan enerji depolama teknolojilerinin de yenilenebilir enerji sistemlerinin verimliliğini artırmak ve enerji arz güvenliğini sağlamak için kritik öneme sahip. Depolama sistemler, yenilenebilir enerjinin daha güvenilir ve sürekli bir kaynak olmasına yardımcı olacak. Yenilenebilir enerji üretimindeki dalgalanmaları dengelemek ve enerjiyi depolamak için gelişmiş enerji depolama çözümleri giderek daha fazla önem kazanıyor. IC Enterra olarak sürdürülebilir büyüme ve portföyümüzü çeşitlendirme hedefiyle 430 MW'ı RES ve 55 MW'ı GES olmak üzere toplam 485 MW depolamalı üretim tesisi yatırımı üzerinde çalıştığımızı daha önce açıklamıştık. Söz konusu yatırımlarımız ile ilgili tüm ön lisans süreçlerini tamamlamış bulunmaktayız.

